

استعفای ظریف و برکناری همتی

کوروش احمدی

دبیلمات پیشین

کوروش احمدی در جریان دیدار با رهبر ایران در تهرانبه‌مناسبت روز جهانی حقوق بشر

حذف جواد ظریف از دولت نه غیرمنتظره بود نه غافلگیرکننده. با این هجوم همه‌جانبه علیه او و این دست‌فرمان دولت، او دیر یا زود باید از دولت می‌رفت. روشن بود که او دیگر جایی در این دولت حتی در حد یک مشاور پژوهشی هم نه می‌بایست و نه می‌توانست داشته باشد. طی چندماه‌ی که در دولت بود، او را واقعا به ستوه آورده بودند. یک بار در اسفند ۹۷ و در مقام وزیر خارجه گفته بود «نگرانی ما بیشتر بابت خنجرهایی است که از پشت می‌خوریم. در برابر فشارهای داخلی واقعا به ستوه آمده‌ام» و این بار نیز در این‌اواخر آتار به‌ستوه آمدن در چهره و گفتارش هویدا بود و چقدر دشوار است که کسی حرف زیاد داشته باشد، اما بنا بر مصالحی و ملاحظاتی ناچار به سکوت باشد و چه غیرمنصفانه و ناموجه است که کسانی با خیال آسوده از ناچاری کسی به سکوت، هیچ حدی را برای هجوم به او رعایت نکنند.

ظریف با این تحلیل که شرایط کشور خظیر است و با این امید که شخصی عمل‌گراتر و واقع‌بین‌تر با همکاری کارکنان‌تر و جهان‌شناس‌تر زمام امور دولت را در دست بگیرد، به حمایت از پزشکیان همت کماشت و امیدوار بود که دولت چهارم هرچند در محدوده‌ای تنگ، اما بتواند کاری از پیش ببرد و قدمی در جهت کنارکشیدن کشور و مردم از ورطه‌های پیش‌رو بردارد. این در حالی بود که بسیاری از دوستان و همکاران قدیمی او متقاعد نبودند و درباره سرانجام این تلاش و امکان موفقیت آن تردید داشتند. اما ظریف بر آن بود که هیچ فرصتی را هرچند اندک و محدود نباید استفاده‌نشده و نازآموده رها کرد. او با درک شرایط دشوار کشور، تلاش بی‌شائبه خود را کرد و از اعتبار ملی و بین‌المللی خود مایه گذاشت، اما متأسفانه قدر دانسته نشد.

اگرچه برخی ممکن است با این با آن کلام ظریف موافق نباشند و این با آن موضع او را نپسندند و با برخی ملاحظات او همراه نباشند، اما همه دوستداران ایران و مردم اتفاق نظر دارند یا باید داشته باشند که او خیر ایران را می‌خواهد و تکاپوی او جز در جهت خیر کشور نیست و عاری از ملاحظات و منافع شخصی است. سابقه چنددهه‌ای او نیز تاییدی بر این گزاره است. ظریف یک سرمایه ملی است و امید است فرصت باید که در این مقطع و مقاطع حساس آتی یاری‌رسان مردم و کشور باشد.

ظریف در استعفانامه‌اش ضمن اشاره به اینکه «در شش ماه گذشته با سخت‌ترین توهین‌ها، افتراها و تهدیدها نسبت به خود و خانواده‌ام روبه‌رو بوده»، اضافه کرده است که «حتی در درون دولت نیز تلخ‌ترین دوران خدمت ۴۰ساله را گذراندم». این اشاره اخیر او سؤال‌هایی ایجاد می‌کند که امید است آقای دکتر پزشکیان و همکاران ایشان در هیئت دولت توضیحی در ارتباط با آن بدهند. آیا دولت طی شش ماه گذشته می‌خواسته همکاری داشته باشد که تنها سیر بالا باشد و توهین بشود و نتواند پاسخ دهد و رئیس دولت و همکاران او در دولت نیز از حمایت از او خودداری کنند؟ آیا نباید باور داشت که بار کج هرگز به منزل نمی‌رسد و کار غیراصولی در نهایت جواب نمی‌دهد؟

و نهایتاً اینکه مسئله تنها محدود به ظریف نیست. سؤال این است که آیا امر به استعفای ظریف و رای عدم اعتماد به عبدالناصر همتی که در یک روز انجام شد، اتفاقی بود. استیضاح اگرچه حق قانونی مجلس است، اما سوابداسفاده از این حربه مغایر با اصل تفکیک قوا و حقوق مردمی است که به یک نامزد ریاست‌جمهوری بر مبنای قول‌ها و سیاست‌های اعلام‌شده او رای داده‌اند. این حربه و حربه‌های دیگر مانند استعلامات از دستگاه‌هایی که منتخب مردم کنترلی روی آنها ندارد، خدشه‌هایی عمده به جمهوریت نظام است. به این دلایل و بسیار دلایل دیگر امروز تقریباً همه مدیران اجرائی کشور سرنوشت حرفه‌ای خود را به طور مستقیم یا آنچه بر ظریف و همتی رفته، پیوند می‌زنند. وقتی بر این دو این رفته، دیگر مدیران چه انتظاری می‌توانند داشته باشند. اکنون در شرایطی که تلاش‌های انجام‌شده طی هفت، هشت ماه اخیر نتوانسته به جایی برسد و کار هنوز در مسیر درست قرار ندارد و برای آقای پزشکیان نیز باید روشن شده باشد که «عوا نکنیم» و «وفاق» در سیاست که عرصه تعارض منافع افسشار و نمایندگان آنها و صاحبان منافع مشروع و نامشروع است، جایی ندارد. سؤال این است که آیا دانه آتار رفتار ما این دو بسیار فراتر از شخص ایشان نخواهد رفت و شخص رئیس‌جمهور را بیش از پیش با مشکل مواجه خواهد کرد؟

سه‌شنبه ۱۴ اسفند ۱۴۰۳
۳ رمضان ۱۴۴۶
۴ مارس ۲۰۲۵
سال بیست‌ویکم
شماره ۵۰۶۵
۲۰ هزار تومان
۱۲ صفحه

روزنامه

نگاهی به سناریوی استیضاح وزیر اقتصاد و خداحافظی ظریف با پاستور

در تله جناح بازی

وحیده کریمی؛ دو خداحافظی و ظاهرا چند گام به عقب، همه آن چیزی است که دولت چهاردهم از وفاق در شش ماه فعالیت خود به دست آورده و رادیکال‌ها و مخالفان دولت هم بالاخره نتوانسته‌اند بعد از شکست انتخاباتی در تیرماه، دست بالا را در فضای سیاسی امروز به دست بیاورند و حرفشان را به کرسی نشانند. آن‌هم حرفی که از قانون مصوب در مجلس یازدهم می‌آمد ولی برای دولت سیزدهم اجرائی نشد اما فرصتی مناسب برای حملات بی‌امان به دولت چهاردهم شد. در حالی که ظهر یکشنبه وزیر اقتصاد کابینه در همراهی طیف قالیباف با رادیکال‌ها حذف شد، در آخرین ساعات یکشنبه‌شب هم خبر استعفای تأثیرگذارترین چهره در پیروزی پزشکیان در انتخابات منتشر شد تا مشخص شود وقتی همتی در مجلس بود، ظریف میهمان رئیس قوه قضائیه بوده تا برای رفتن از دولت ترغیب شود. بنابراین در آخرین

پایان غم‌انگیز و راز آلودیک افسانه

جهان کشتی در شوک مرگ نابهنگام سایتی‌یف اسطوره‌ای فور رفت

صفحه ۹ را بخوانید

یادداشت

فصل جدید در تعامل قوه قضا و کانون وکلا

صالح نقره‌کار

وکیل دادگستری

رودررویی هر نقض حق و قانون بایستد و از عدالت دفاع کند. حتی اگر ناقض حق خود حکومت باشد. این تاب‌آوری ظرفیت و زیرساخت می‌خواهد. رواداری و نظام تضمین حق توانمند می‌خواهد. نهاد پشتیبان مستقل می‌طلبد.

۳. سخنان رئیس عدلیه پیام مودت و دعوت به همکاری برای ارتقای امنیت قضائی بود. مضامین این سخنرانی می‌تواند قضات و دادستان‌ها و وکلا را برای تضمین حقوق مردم و ارتقای حقوق شهروندی همدل کند. «همکار خطاب‌کردن وکلا» توسط قاضی‌القضات این داعی را متصور می‌کند که لازمه همکاری، همدلی و هم‌قدمی برای اهداف مشترک است. کارکرد وکیل مستقل در تحقق دادگستری شایسته قابل جایگزینی نیست. اهمیت جایگاه وکالت در نظام قضائی کشور و نقش بی‌بدیل وکیل در تحقق «دادرسی منصفانه» و «عدالت‌پژوهی» قابل‌نسیان نیست و کوشش‌ها برای گسست با تقابل نهاد وکالت از سازمان قضائونی نافرجام و صدمه‌زننده به منافع جمعی است.

۴. در فرآزی رئیس قوه قضا گفت «برای رفع خلا‌ها و نواقص و اصلاح برخی از قوانین باید میان ما و شما متولیان نهاد وکالت و همچنین مسئولان

یادداشت

نظم تحمیلی بر جهان ولغزش دموکراسی

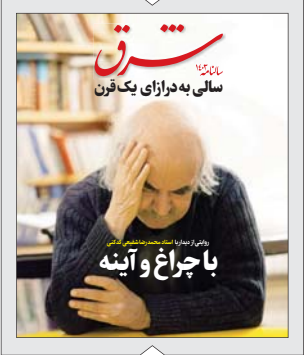
کیکاوس پورا یوبی

اتحادیه اروپا یا از همه بارزتر آمریکا، نشان از تحول وسیعی از نوع تفکر انسان‌های قرن بیست‌ویکم دارد. اگر این دموکراسی هنوز در پيله‌هایی نازک در درون جوامع غربی در حال چرخش است، برای فراتر از مرزهای غیرخودی معنایی ندارد. در فرهنگ غرب، دموکراسی همواره سیر تطور تاریخی خودش را نشان داده است؛ گاهی در قالب مدرنیسم پیشرفته و گاهی سقوط در بربریت محض. از قرن‌های پانزدهم و شانزدهم شاهد اوج بربریت غرب هستیم تا قرن‌های ۱۸ و ۱۹ که غرب متمدن می‌شود و سپس در قرن بیستم یا به توحش می‌نهد و با کشتاندن جهان به دو جنک ویرانگر، میلیون‌ها انسان را به کام مرگ فرو می‌برد. گرچه اواخر قرن بیستم غرب سعی کرد تا با سازماندهی مجدد و کشتی نوین حوزه زندگی خصوصی و عمومی را از هم جدا کند، ولی زخم‌های به‌جامانده در این قرن بر بخش‌هایی از جهان، هرگز برای تاریخ فراموش نخواهد شد. دوباره در اوایل قرن بیست‌ویکم، دموکراسی بازپچه و ملعبه‌ای شده است که بلوغ‌گرایی انسان متمدن را زیر سؤال می‌برد؛ نمونه آن غزه، لبنان و اوکراین که انسان‌ها در آن به آسانی سلاخی می‌شوند.

سالنامه ۱۴۰۳

از روزنامه‌فروشی‌ها بخواهید

برگزیده‌ها

«شرق» از نشست فصلی شورای حکام گزارش می‌دهد

فصل داغ

آینده روابط ایران و آژانس و ۳ سناریوی محتمل

۳

محکومیت یا…؟

مراکز نگهداری معلولان جای مجرمان جنسی نیست

۸

راه آهن معطل

روایتی از حلقه‌های مفقوده کریدور شمال به جنوب و راه‌آهن رشت–آستارا که ۲۴ سال بر زمین مانده است

۴

در نشست انجمن ایرانی تاریخ اجتماعی علم و فناوری مطرح شد

وفاق مسئله همیشه ایران بود

۱۰

اسکار تاریخی «زیر سایه سرو»

چند لحظه از اسکاری که گذشت

۱۲

نگاه

واقعیت‌ها قربانی روایت‌ها

یادداشتی از قادر باستانی تبریزی

۱۲

یادداشت

تصمیم مسعود؟!

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

۱- ناصر همتی، وزیر اقتصاد با رأی مجلس برکنار شد. انیمیشن کوتاه «سایه بلند سرو» برنده جایزه اسکار شد. این دو واقعه ظاهرا بی‌ربط با یکدیگرند، اما چیزهایی به نظر این دو را به هم وصل می‌کند. استیضاح را می‌توان حاصل نگاهی در نظام حکمرانی دانست (نگاهی غالب و بیش‌رونده) که سرچ تمرکزگرایی، درون‌گرایی و قراردادن همه چیز در دید دولت و حکومت و هر چه محدودکردن ارتباط و تعامل با جهان است و از این مسیر زیان‌های بس هنگفت مادی، روحی و روانی به جامعه تحمیل کرده و سرزمینی با ظرفیت‌ها و استعداد‌های بی‌ظنیر انسانی، جغرافیایی، معدنی و… را در ردیف‌های آخر توسعه و رفاه و… قرار داده است. از سوی دیگر موفقیت انیمیشن «سایه بلند سرو» نمره کار انسان‌هایی است که سخت در تقلا و تلاش برای اثبات فاعلیت خود و نیز ارتباط با جهان و اثبات توانمندی‌های عظیم فرهنگی، تمدنی و قدرت خلاقانه مردم این سرزمین در پهنه بین‌المللی اند، تلاشی که برخلاف سوبه قبلی، با ساخت یک انیمیشن کوتاه چنددقیقه‌ای افتخاری تاریخی برای کشور، بزرگ و کهن خلق می‌کند. این تفاوت نگرش دولت و جامعه در کشورمان متأسفانه سابقه تاریخی دارد. از

حاکمیت بلاواسطه دولت بر تمامی حوزه‌های زندگی انسان ایرانی طی یک قرن اخیر و هر چه محدودترکردن دایره آزادی و انتخاب جامعه تا نگاه غیرواقعی به روابط بین‌المللی بر بین‌های ارزشی و ایدئولوژیک و گفتمان «ضداد منافع» به جای «اشتراک منافع» که جز محروم‌کردن کشور از دانش و امکانات جهانی، نتیجه‌ای در بر نداشته و ندارد. شاید بهترین و البته دردناک‌ترین شاهد و مصداق آن، شکست مهم‌ترین سند بلاادستی اقتصادی کشور یعنی سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ باشد که به جای آنکه کشور را اول منطقه در علم و فناوری و اقتصاد شویم و جز، اقتصاد برتر جهان با تولید ناخالص داخلی دو هزار میلیارد دلار، دارای دومین نرخ تورم بالا و چهارمین نرخ بی‌کاری بالا در منطقه شدیم…

۴۳

ایم‌ده در صفحه ۶